

Vánalig prentsmiðjuviðurskifti forða føroyskum bókmentum

Rithøvundafelag Føroya almannakunngjørt álit um føroyskar mentunarspurningar

Í vikuni kom okkum í hendi álit um føroyskar mentunarspurningar, sum Rithøvundafelag Føroya hevur latið úr hondum.

Álitid, ið telur tilsamans 44 blaðssíður, fevnir um so at siga allar føroyskar mentunarspurningar, sum troka á at verða loystir í dag, og eru eisini einstök uppskot um, hvussu hesir spurningar kunnu verða loystir.

Álitid er greinað sundur í lesar bókur: skúlabókur, føroyskar bókmentir; sangur, tónleikur og dansur; sjónleikur og filmur; visind; myndandi list og málrøkt.

Hevur almennan áhuga, loyva vit okkum at prenta brot úr tí partinum av álitinum, sum nevndur verður føroyskar bókmentir.

Sum kunnugt forða vánaligu prentsmiðjuviðurskifti føroyskum bókmentum, og verður hetta endurtikið í hesum parti av álitinum:

Tann má ásannast, at størsti meinbogi fyri føroyskar bókmentir í dag eru prentsmiðjuviðurskiftini. Tað finnst umleið 15 prentsmiðjur her á landi, men tær eru so smáar og órationellar og so ovbyrjaðar av

hava nóg mikið av tilfari, men sleppa ikki út vegna prentsmiðjuviðurskiftini. Hesa seinastu tíðina hava summir rithøvundar leitað til útlendskar prentsmiðjur, tí tað gerst ikki annað.

Í 1971 vóru 17 bókur prentaðar í Føroyum móti 27 í 1970. Síðan 1960 er eingin bók prentað í Føroyum, sum er eingin prentsmiðja komin aftrat, tvørturímóti eru fleiri prentsmiðjur, sum áður prentaðu bókur, hildn ar uppat við tí nú. Tessvegna verða fleiri bókur prentaðar úttan fyri Føroyar enn í Føroyum.

Torvurin á eini stórar og rationellari prentsmiðju er, sum tað skilst, alstóður. Her má okkurt gerast í bræði. Nútíman prentsmiðja við øllum hugandi hentleikum eigur at verða sett á stovn. Hon eigur at verða lögð soleiðis til rættis, at hon altíð kann ganga einari vaksandi bókaframleiðslu á móti. Útlit er til, at hesin spurningur kann loysast, og verða vit tí at ásanna, *ather er úr at gera og arbeiði til nógvar hendur.*

Skúlabókaútgávan

Í tí partinum av álitinum, har skúlabókur verða umrøddar, verður m.a. upplýst, at í løtuni liggja eini 15 skúlabókahandrit greið til prentingar.

Av yvirliti yvir skúlabókaútgávur sást m.a., at í árunum 1930—39 komu tilsamans 16 skúlabókur, harav 5 vóru endurútgivnar, 1940—49 tilsamans 21, harav 9 endurútgivnar, 1950—59 tilsamans 34, harav 9 endurútgivnar, 1960—69 tilsamans 48 skúlabókur, harav 6 vóru endurútgivnar.

Í árunum 1970 og -71 vóru útgávur ávíkavist 8 og 6 skúlabókur, har endurútgivnar vóru ávíkavist 3 og 2 skúlabókur, framgongur av yvirlitinum.

Sjónleikur

Rithøvundafelagið hevur eisini gjørt framtíðarætlanir fyri sjónleik í Føroyum. Í tí partinum av álitinum, sum nevndur verður um filmur og sjónleikur, verður m.a. sagt:

Sjónleikurin her á landi, sum aðrastaðni, eigur sín týðandi part í menningarsøgu samfelagsins, men skal týðningur hans ara varðveitast, mugu honum veitast arbeiðsumstøður samsvarendi krøvum nútíðarsamfelagsins.

Løgting og landsstýri hava seinastu árin, tá heitt hevur verið á tey av politikarum og øðrum, stýðjað føroyska leiklist. Hvi er tá ikki frægari verðið?

Tí vit mala úttanum tvinnar týðningarmiklar aðaltættir — AMBOÐ OG UMSTØÐUR.

Tástani, tá vit hava tað, kunnu leikarar okkara fara til verka og fremja sín lut í einum fjølbroyttum føroyskum mentunarlívi.

Heðin Brú, ið telst millum elstu rithøvundar okkara.

Grunnurin til byggjan av sjónleikarhúsum hevur ikki bót um viðurskiftini higartil, og mæla vit tí til at honum verður heimilað eisini at veita stuðul til innrættan av leikpøllum og keyp av tekniskari útgerð til tey hús, sum longu eru um alt landið í ikki so litlum tali.

At nýta sum grundarlag fyri veitingum grunsins verður mælt til, at landsstýrið útvegar sakkøn uppskot um innrættan av einum standardleikpalli, hóskaði til føroysk viðurskifti. (Rithøvundafelagið hevur í álitinum prentað teknng til endamálið, og er tekningin gjørd í Danmark.)

Eisini í bókabúðunum

Enn einaferð skal um álitid verða sagt, at tað er áhugavert og at tilmælini óivað fáa almenna ávirkan.

Ætlanin er, at nokur eintøk av álitinum, sum er prentað á ROTAPRENT, skulu verða til sølu í bókabúðunum. Fyrirbils er álitid latið lögtingi, landsstýri og tíðindatænastuni.

Jens Pauli Heinesen hevur m.a. roynt seg sum sjónleikarhøvundur. Her sæst hann sangin við Elin Mouritsen, ið var millum tey leikandi í »Uppi í eini Eiklunda«, sum Jens Pauli Heinesen skrivaði.

Hvorjar av hesum bólkum hava ávisir menn viðgjørt. Fremst í álitinum hevur rithøvundurin Jens Pauli Heinesen skrivað ein inngang, sum hann nevnr: um mentunarpolitikk.

Eftir okkara tykki er her talan um vøla avreksverk, og tá vit halda, at ymist í álitinum

øllum øðrum arbeiði enn bóka-prenti, at handritini hópast upp og fáast ikki prentað.

Rithøvundafelag Føroya veit um eini 70 handrit, sum liggja burturgoymd og biða eftir lögum at sleppa fram, summi hava ligið upp til 10 ár.

Bræði Varðin og Gluggin

Eyðun Johannesen, ið hevur roynt føroyskum sjónleikararbeiði hollur stuðul.

Vatnleiðingar, trykkrør og alt fittings

Føroyingar, nýtið tykkara egnu framleiðslu!

Keypið plastic trykkrør, vatnleiðingar, bend, greinar o.a. fittings frá okkum:

Allir ordrar verða avgreiddir skjótast.

VINARLIGA, **P/F NORTH ATLANTIC PLAST**

telf. 1-2151 og 1-1725 - Tórshavn